

Õiguskantsler

Jevgeni Ossinovski
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 15.09.2016 nr 1.2-2/88

Meie 05.10.2016 nr 18-2/161112/1604044

Arvamus eelnõule

Austatud minister

Täna, et saatsite arvamuse andmiseks töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu väljatöötamiskavatsusele arvamust andes juhtisin tähelepanu ühele kitsaskohale, mis puudutab alaealiste põhipuhkuse regulatsiooni muutmist. Kuna eelnõu sellele probleemile lahendust ei paku ja seletuskiri ammendavaid vastuseid ei anna, esitan oma tähelepaneku uuesti.

Eelnõu näeb ette alaealiste põhipuhkuse pikkuse vähendamise põhjusel, et see ei täida alaealiste tervise kaitse ja töövõime taastamise eesmärki ning et seda kasutatakse vähesel määral. Selle kavandatava muudatuse puhul ei saa aga tähelepanuta jätta asjaolu, et alaealiste vajadus puhkuse järele on täisealiste töötajatega võrreldes suurem. Alaealised vajavad täiskasvanutega võrreldes rohkem puhkeajaga, kuna nende tervis on haavatavam. Peale selle vajavad nad töö kõrvalt piisaval määral aega enese arendamiseks ja harimiseks ning sotsiaalsete oskuste omandamiseks. Pikem põhipuhkus pakub alaealistele selleks võimaluse ning aitab maandada tervise kahjustamise riski.¹ Ka [ÜRO lapse õiguste konventsioon](#) rõhutab puhkeaja olulisust alaealiste arengu seisukohalt.²

Eelnõu seletuskirjas toodud andmed näitavad, et pikendatud põhipuhkust kasutavad suhteliselt vähesed alaealised. Sellest on aga ennatlik teha järeldust, et pikendatud põhipuhkus on vähetähtis ka nende alaealiste töötajate jaoks, kes seda siiski kasutavad. Lisaks on oluline arvesse võtta, et alaealiste töötamise regulatsiooni muutmine toob ilmselt kaasa töölepingu alusel töötavate alaealiste arvu suurenemise. Seega peaks kasvama ka pikendatud põhipuhkusest huvitatud alaealiste arv.

On selge, et alaealise pikema põhipuhkuse eesmärgiga ei ole kooskõlas see, kui alaealised töötajad oma õigust pikemale puhkusele ei kasuta. Üks võimalus saavutada pikema põhipuhkuse tegelikku eesmärki oleks alaealiste 35-päevase põhipuhkuse säilitamine, kuid regulatsiooni muutmine viisil, mis ei võimaldaks kompenseerida 28-päevasele puhkusele lisanduvaid puhkusepäevi rahas. See motiveeriks noori realselt kasutama neile lubatud pikemat puhkust ning tagaks regulatsiooni tõhusama toimimise, säilitades samal ajal alaealiste töötajate kõrgema kaitstuse taseme.

¹ Vt ka: E. Käärats jt. [Töölepingu seadus. Selgitused töölepingu seaduse juurde](#). Juura, 2013, lk 107.

² Implementation Handbook for the Convention on the Rights of Child. UN Children's Fund 2007, lk 470.

Võib oletada, et alaealise põhipuhkuse säilitamine olukorras, kus viiakse ellu ka teised eelnõuga kavandatavad muudatused, ei raskenda oluliselt eelnõu üldise eesmärgi saavutamist. Töö- ja puhkeaja ning teiste alaealiste töötamist puudutavate piirangute leevendamine toob eeldatavasti niigi kaasa tööandjate suurema huvi laste tööle võtmise vastu. Ka ei saa alaealise põhipuhkuse tühistamist pidada õigustatuks pelgalt põhjusel, et noorte töötamist puudutavast [Euroopa Liidu Nõukogu direktiivist](#) või [parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta](#) ei tulene pikendatud põhipuhkuse nõuet. Pealegi sisaldab mainitud direktiivi artikkel 16 selgesõnalist keeldu langetada alaealiste töölase kaitstuse taset direktiivi rakendamisel.

Kokkuvõttes ei mõjutaks alaealiste pikendatud põhipuhkuse säilitamine oluliselt soovitud eesmärgi saavutamist. Samas tagaks pikem põhipuhkus alaealiste töötajate parema kaitse töösuhetes ning annaks neile vajaliku lisaaja enesearendamiseks ja lähedastega suhtlemiseks. Niisiis võib regulatsiooni muutmine olla põhjendatud viisil, mis lubab kasutada 28-päevasele puhkusele lisanduvaid puhkusepäevi üksnes eesmärgipäraselt ehk alaealisele pika puhkeaja tagamiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vladimir Svet 6938426
Vladimir.svet@oiguskantsler.ee

Angelika Sarapuu 693 8427
Angelika.Sarapuu@oiguskantsler.ee